

Nr. 12(76)

BAZŪNE

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas avīzīte
par notikumiem bibliotēkas dzīvē

2017. gada 4. decembris

PA «BRAILA CEĻU» UZ JAUNO BIBLIOTĒKU

Gunta Bite

Avīzītes «Bazūne» redaktore

Novembris mūsu bibliotēkai bija emocionālu notikumu un patīkamo pārsteigumu bagāts.

Lāčplēša dienā bibliotēka kopā ar saviem lasītājiem un atbalstītājiem godināja Brīvības cīņās, Otrajā Pasaules karā un NATO misijās Afganistānā un Irākā kritušos karavīrus. Par 22 šādiem karavīriem bibliotēka bija izveidojusi izstādi «Karavīra dzīves stāsts», ko varēja noklausīties arī audio formātā. Visi izstādē iekļautie tekstuālie materiāli bija sagatavoti Braila rakstā, palielinātā drukā, kā arī ieskaņoti audio formātā. Veidojot izstādes eksponātus un ierunājot tekstus Skaņu ierakstu studijā gan izstādes kuratorei Guntai, gan ielasītājai Andrai tieši pie informācijas par mūsdienās kritušajiem karavīriem asaru kamols spiedās kaklā.

Vēlāk, kad visapkārt satumsa, brāzmaiņam vējam skrienot pa ielām, sākās lāpu gājiens. Tas virzījās cauri ciematam uz jaunajām bibliotēkas telpām un noslēdzās pie vecās ēkas Juglas ielā. Gājjena laikā negantais vējš bieži vien nopūta lāpas, tāpēc dalībniekiem nācās «dalīties» ar uguni. Kad, gājienam noslēdzoties, tika aizdegts uguns-kurs apkārt iestājās miers — apmeklētāji

pie karstas tējas krūzes varēja nodoties sarunām un patīkamai kopā būšanai. Pateicoties Rīgas domes finansiālajam atbalstam, jau otro gadu bibliotēka varēja radīt emocijām bagātu atceres dienas atzīmēšanu.

Savukārt 14. novembrī pie bibliotēkas pulcējās liels skaits ar atbalstītājiem, lai izveidotu Braila raksta grāmatu draugu ķēdi. Bibliotēkas direktore Andra Jākobsone, uzrunājot sanākušos, atzīmēja, ka grāmatu ķēdei ir simboliska nozīme, lai Latvijas simtgades ietvaros godinātu Braila raksta latviešu valodas alfabētu, kam šogad aprit 95 gadi, kā arī lai iezīmētu ceļu uz jaunajām bibliotēkas telpām Strazdumuižas ielā 80. Grāmatu ķēdi iesāka ar pirmo ar roku Braila rakstā pārrakstīto Augusta Deglava grāmatu «Pastarā diena. Stāsts iz tautas dzīves» (1899). Turpmāk tā būs apskatāma Lasītāju apkalpošanas nodaļas tīfologijas kabinetā. Ķēdes laikā uz jaunajām telpām tika pārnestas arī senās Braila raksta grāmatas, kas tagad atrodas nelielā «muzeja» plauktā. To varēs apskatīt, vērsoties pie lasītavas bibliotekārēm.

Kāda ciemata iedzīvotāja, vērojot dzīvo Braila grāmatu ķēdi, to nodēvēja par «Braila ceļu», kas manuprāt iemieso patieso cilvēku ķēdes dvēseli. Grāmatu ķēdi veidoja gan bibliotēkas darbinieki, gan lasītāji, gan sadarbības partneri, gan arī atbalstītāji. Starp viņiem bija arī Nacionālo Bruņoto

spēku pārstāvji un NATO misijas karavīri. Kāds NATO karavīrs Zaks no Čikāgas apliecināja, ka «ķēdei» pieteicies brīvprātīgi, jo esot uzrunājusi ideja un vēlme palīdzēt.

Latvijas Neredzīgo bibliotēka 27. novembrī plkst. 12.00 pirmo reizi jaunajās telpās vēra durvis apmeklētājiem. Ikviens varēja novērtēt gaišās un ērtās telpas. Protams, jaunais iekārtojums saistās arī ar jauna maršruta un telpu iekārtojumu apgūšanu redzes invalīdiem. Mūsu bibliotekāres jums palīdzēs, kā arī izskaidros katra plaukta nozīmi un funkcionalitāti, lai jūs varētu būt patstāvīgs literatūras izvēlēs.

Savukārt lasītavā iekārtots bērnu «stūrītis» ar grāmatām, pielāgotām spēlēm un ērtām mēbelēm. Ir paplašināts arī uzziņas un nozaru literatūras krājums. Tagad lasītavā atrodas arī kabinets ar tifloģijas un novadpētniecības krājumu, tāpēc jo īpaši aicināti studenti, vecāki, kuriem ir bērni-invalīdi un citi interesenti.

Atgādinām, ka Latvijas Neredzīgo bibliotēka apkalpo lasītājus visā Latvijā, tāpēc aicinām izmantot jebkuru publisko vai akadēmisko bibliotēku, kas ir tuvāk jūsu dzīvesvietai vai mācību iestādei, lai saņemtu sev interesējošo literatūru vai pakalpojumu.

BIBLIOTĒKAS ZIŅAS

MŪŽĪGĀ IZVĒLE

Vineta Bite
*Braila raksta nodaļas
korektore*

Latvijas 100-gades priekšvakarā Braila raksta redakcijā rit pēdējie darbi pie dokumentāli vēsturiska romāna par latviešu likteņiem PSRS varas elitē — «Šķērsiela 13. Latvieša dibināts gulags». Romāna autors Tālvāldis Margēvičs ir daudzu (40) dokumentālo un spēlfilmu scenārists un režisors.

Grāmatas galvenais varonis strēlnieks un mākslinieks Eduards Bērziņš — gleznotājs, Berlīnes Mākslas akadēmijas un Vilhelma Purviša audzēknis, Pirmā pasaules kara laikā iesaukts impērijas armijā, pēc Oktobra revolūcijas apvērsuma latviešu strēlnieku divizona komandieris, Pilsoņu kara dalībnieks. Viens no tiem latviešiem, kuri aktīvi darbojās pie Padomju varas nostiprināšanas. Trīsdesmitajos gados Stalins E. Bērziņam uztic pārvaldīt «Daļstroj» — varenāko Gulagu (piespiedu darba nometņu sistēmu), kas bija Trockā un Ņeļina iedibināta,

lai īstenotu valsts industrializācijas plānu Padomju Savienībā. Teritorija, kas ir uzticēta talantīgā piespiedu darba organizatora Bērziņa pārvaldījumā, pēc izmēra pārsniedz Rietumeiropu. E. Bērziņa darba taktika vēsta uz ieslodzīto ekspluatāciju, bet ne uz politisku iznīcināšanu.

«Eduards ar piesardzību raugās uz vispasaules revolūcijas sludinātājiem. Bet, ja runa ir par Latviju, par Rīgu, to nu gan viņš negrib nevienam atdot — ne vāciešiem, ne pārkrievotājiem! Bet kā lai latvieši paši kļūst par sava likteņa noteicējiem? Vai tas vispār mazai tautai ir iespējams — pastāvēt bez kaklakungiem? Un mainīt gadsimtos iedibināto kārtību? Eduards ir sāpīgā neziņā. Sāpīgā tādēļ, ka pasaulē notiek neaptveramas pārmaiņas un viņš zemapziņā jūt: ja būsi gudrs, tad ir īstā reize, kad vari kaut ko lielu vinnēt, bet savā prātiņā nesaproti, kurp tev jādodas, kas jādara, lai pašam un visiem savējiem būtu labi. Kļūdainas izvēles cena šobrīd var būt dzīvība. Vienīgais uz ko Eduards šodien ir spējīgs, — soļot kopā ar

cīnubiedriem, kaut gan arī tie nezina, kurp liktenis viņus ved un kā interesēm viņi kalpos.»

«Krievijā sākas lielu pārmaiņu laiks, bet juku laiki prātīgiem cilvēkiem vienmēr paver negaidītas iespējas...» Romāns, kas ir balstīts uz dokumentāliem faktiem, atklāj paša ļaunuma saknes — «čekas» dibinātājus un patiesos politikas biznesa kūrētājus pasaulē.

Lai arī Eduardu ciena un novērtē politiešlodzītie, tomēr «mistiskā» situācija valstī ir sākusies. Bērziņa izlolotie laiki ar nometnēm bez dzeloņstieplēm un ar baltiem aizkariņiem pie baraku logiem ir tuvu beigām! Pats «Daļstroj» priekšnieks krīt nežēlastībā! Spriedums ir galīgs un izpildāms tūlīt!

Romāna otrā plāna varonis Mārtiņš grāmatas autora prototips. Mārtiņš ir ļoti «tuvu» Eduardam Bērziņam. Viņš mēģina saprast kas Bērziņš bija par cilvēku. Bez nosodījuma — delikāti. Analizējot saprast kā pats Mārtiņš rīkotos viņa vietā, jo arī viņam, pelēkam mietpilsonim, dzīve ir pasviedusi izvēles situāciju, no kuras izvairīties nevar.

Šī romāna «kodols» man ir:

«Bet, ja ierindas lasītājs tev pajautās (..) Kāda ir morāle? — Morāles nav nekādas! Jautājums ir par sirdsapziņu. Cik ilgi tu spēj turēties pretī sabiedrības spiedienam un cī-

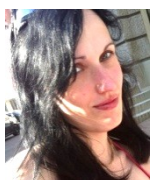
nīties par tiesībām dzīvot saskaņā ar sirdsapziņu? Cīnīties par šo lielāko no greznībām! Un problēmu neradīja Staļins, tā tika un tiek atražota katru dienu visā pasaulē un visos laikos. Vienkārši šausmas dažreiz ir spilgtākas, tad mēs vaimanājam, citreiz maskētākas, radot ilūziju, ka dzīvojam pēc Bībeles baušļiem,» skaidro Mārtiņš.

Mūžīgā izvēle paliek katra paša ziņā... Lai nebūtu jācer, ka Dieva nav, kas varētu sodīt par nodarīto kā uzskatīja Jēkabs Peterss.

Novēlu jums lasītprieku, sekojot reālām vēsturiski spilgtām personībām atklājot daudz jaunu negaidītu faktus no Eduarda biogrāfijas. Romāns apgāž enciklopēdijās rakstīto, tas aptver periodu gadsimta griezumā un tajā ir pilna dzīves «pakete» — krustceles, nodevība, uzvara, zaudējums, vara, nožēla, atdzimšana, mīlestība, nāve, pati dzīve ar mūžīgo izvēli.

Mūsu bibliotēkas krājumā Braila rakstā ir 2015. gadā izdotā Jāņa Petera neatkarības gadu dzeja (2005 — 2012) «Minhauzens un kamikadze». Dzejolis «Bezdievība» veltīts Eduardam Bērziņam. Nodaļā «Autora komentāri un pārdomas (2012)» lasāmi apraksti par politiskām personībām, tai skaitā arī Eduardu Bērziņu. Un ne tikai. Savulaik Jānis Peters pats būdams cieši saistīts ar politikas eliti, pārzin šīs monētas otru pusi.

MIHAILS ZADORNOVS UN VIŅA DARBI

Margarita Jelisejeva
LAN vecākā bibliotekāre

Piektdien, 10. novembrī 69 gadu vecumā šo pasauli atstāja krievu satīriķis Mihails Zadornovs. Domāju, ka daudzi mūsu bibliotēkas lasītāji neskaitāmas reizes ir redzējuši un dzirdējuši viņa koncertus televīzijā. Tie vienmēr bija kā pozitīvi enerģijas lādiņi, kā

lieliska smieklu deva, kas palīdzēja dzīvot mazliet jautrāk un vieglāk.

2009. gadā satīriķis Rīgā izveidoja sava tēva, rakstnieka Nikolaja Zadornova vārdā nosauktu bibliotēku, jo vēlējas, lai cilvēki arī 21. gadsimtā turpinātu lasīt un novērtēt grāmatas. Diemžēl, pēc 8 gadiem šī bibliotēka tika slēgta finansiālu problēmu dēļ.

Zadornova pēdējās vēlēšanās bija, lai viņa tēva vārdā nosauktā bibliotēka Rīgā

turpinātu pastāvēt. Otra viņa vēlēšanās bija tikt apglabātam dzimtajā Jūrmalā, Jaundubultu kapsētā blakus tēvam Nikolajam Zadornovam.

Mūsu bibliotēkas krājumā ir pieejams Mihaila Zadornova darbu krājums audioformātā ar nosaukumu «Когда смешно, тогда не страшно!». Savukārt, redzīgo rakstā ir lasāmas viņa tēva Nikolaja Zadornova grāmatas krievu valodā par jaunu

zemju apgūšanu, par jūrnikiem, par jūrasbraucējiem un ģeogrāfiskajiem atklājumiem: «Цунами», «Золотая лихорадка», «Симода», «Хэда», «Война за океан» un «Владычица морей».

Ja mēs turpināsim lasīt Nikolaja Zadornova grāmatas, ja mēs turpināsim skatīties un klausīties Mihaila Zadornova koncertus, tad viņi abi paliks mūžam dzīvi mūsu atmiņās.

7. LATVIJAS ZĪMOLU LEĢENDA

Ināra Zeltiņa
Rēzeknes filiālbibliotēkas
vadītāja

Piektdien, 17. novembrī plkst. 12.00 Rēzeknes filiālbibliotēkā notika priekšlasījumu cikla «Latvijas zīmolu leģendas» 7. pasākums. Šoreiz bibliotēka aicināja uz priekšlasījumu «**Latvijas vēsture: karaliene «Laima». Vilhelms Ķuze.**».

Latvijā nav daudz tādu zīmolu, kas var lepoties ar tik senu vēsturi. Vēl mazāk ir tādu, kas cauri gadu desmitiem, vēstures līkločiem un cilvēku paaudzēm var lepoties ar starptautisku atpazīstamību un konkurētspēju. Aizsācies vēl pirms 145 gadiem, «Laimas» stāsts pauž visas Latvijas attīstības vēstījumu.

«Mans uzdevums nav pildīt savu kabatu un iedzīvoties, bet gan nostādīt šo fabriku priekšzīmīgi Latvijai par godu, lai šī fabrika būtu zieds Latvijas vaiņagā,» teicis Latvi-

jas nacionālās saldumu rūpniecības pamatlicējs Vilhelms Ķuze (1875 — 1941).

«Strādā kā zirgs, līksmojies kā ķēniņš!» ir vārdi, kas raksturojuši arī paša uzņēmēja attieksmi pret dzīvi, lasāmi grāmatās par viņu. Arī audiožurnāls «Doma» šī gada oktobra numurā piedāvā rakstu par saldumu rūpnieku Vilhelmu Ķuzi. Vilhelma Ķuzes mantojums ir atmiņas par krietnu cilvēku un progresīvu personību 20. gs. 20.-30. gadu Latvijas tautsaimniecībā. Viņa vārdu zināja ikviens — gan liels, gan mazs, gan vienkāršie cilvēki, gan sabiedrības elite, un to der zināt un atcerēties arī šodien.

Atgādinām, ka gatavojoties Latvijas simtgadei, Rēzeknes filiālbibliotēkā šogad notiek priekšlasījumu cikls «Latvijas zīmolu leģendas». Latvijas zīmolu leģendas — tas ir stāsts par Latvijas rūpniecības leģendām un to ražojumiem, par Latvijas klasiskām vērtībām, par cilvēkiem, kas darījuši Latvijas vārdu pazīstamu pasaulē.

BAZŪNE

**Latvijas Neredzīgo
bibliotēkas
bezmaksas avīze**

Izdota Braila raksta nodaļā. Iznāk reizi mēnesī.
Redaktore Gunta Bite.

E-pasts: gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv

Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā Jaunieguvumi

Tālr. 67522131, 29137112

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Par publikācijām atbildīgi paši autori.